

บรรณานุกรม

- กรมป่าไม้. (2540). แผนการดำเนินงานในโครงการส่งเสริมและพัฒนาป่าชุมชน
ในพื้นที่แนวกันชน. ส่วนป่าชุมชน สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้.
- _____. (2541 ก.). ป่าชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ส่วนป่าชุมชน
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้.
- _____. (2541 ข.). เอกสารประกอบการประชุมผู้บริหารกรมป่าไม้ เรื่องการป้องกัน
รักษาป่า. วันที่ 19-20 ตุลาคม 2541.
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2539). ป่าต้นน้ำ. โครงการบวชป่าชุมชน 50 ล้านต้น เพื่อ
เฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองราชสมบัติ
ครบรอบ 50 ปี กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.
- _____. (2540). การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ดอกเบญจ.
กอบกาญจน์ พจน์ชนะชัย. (2538). เครือข่ายการเรียนรู้และการจัดการของชุมชนเกี่ยวกับ
ป่าชุมชน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกกระบวน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- แก้วสรร อติโพธิ์. (2537). บทความทางวิชาการเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน :
กุญแจดอกสำคัญในการพัฒนาระบบประชาธิปไตย. คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โกมล แพรกทอง. (2537 ก.). "ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป่าไม้ชุมชน". ในเอกสารการสอนชุด
วิชาการป่าไม้ชุมชน เล่มที่ 1 หน่วยที่ 1 สาขาวิชาการส่งเสริมการเกษตรและ
สหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. พิมพ์ครั้งที่ 2. หน้า 14-15. สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2537 ข.). "แนวความคิดป่าชุมชน". ในเอกสารวิชาการฝ่ายส่งเสริมและ
พัฒนาป่าชุมชนเรื่องป่าชุมชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : กองจัดการที่ดิน
ป่าสงวนแห่งชาติ กรมป่าไม้.

- โกมล แพรกทอง และจินตนา อมรสวงสิน. (2537). "การป่าไม้ชุมชนในระบบป่าชุมชน".
 ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการป่าชุมชน เล่มที่ 2 หน่วยที่ 11 สาขาวิชาส่งเสริม
 เกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 หน้า 532-538 นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2539). การพัฒนาชุมชนและการบริหารงานพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพฯ : บริษัทนิตการพิมพ์.
- ไกรศรี นิมมานเหมินท์. (2521). "เก็บผักใส่ซ้า เก็บเข้าใส่เมือง". ในลานนาไทยคดี.
 ปกครอง นิมมานเหมินท์ และ ทรงศักดิ์ ปรารงค์วัฒนากุล. (บ.ก.). เชียงใหม่ :
 สำนักพิมพ์ศูนย์หนังสือเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กฤษฎา บุญชัย. (2540). พลวัตด้านนาในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ.
 วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล สาขาวิชามานุษยวิทยา
 คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คณะกรรมการนโยบายแห่งชาติ. (2528). นโยบายป่าไม้แห่งชาติ. กรุงเทพฯ :
 แสงเทียนการพิมพ์.
- คณะกรรมการประสานงานองค์กรเอกชนพัฒนาชนบทภาคเหนือตอนบน และสถาบันวิจัยสังคม
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2534). ข้อมูลเบื้องต้นทรัพยากรป่าไม้ในภาคเหนือ
 ตอนบน. เอกสารข้อมูลและรายงานการสัมมนา. ชัยันต์ วรรณะภูมิ (บ.ก.).
- คณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับป่าชุมชน. (2533). แนวความคิด
 แนวทางปฏิบัติและนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านป่าชุมชน. กรุงเทพฯ :
 คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์. (2533). ทรัพยากรธรรมชาติกับการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ :
 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- จักรพันธ์ วงษ์บุญรอด. (2541). บทบาทหน้าที่ขององค์กรประชาชนในเรื่องทรัพยากร
 ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดน่าน. (รายงานการวิจัย). คณะสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จันทร์ สุรามิตร. (2536). "คนกับป่า : ประสบการณ์และทัศนะชาวบ้านโป่งตาก".
 ในการจัดการเขตกันชนในประเทศไทย. หน้า 35. ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชน
 แห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จาริต ดิงศภัทย์. (2531). คนกับป่าไม้ : ภาพรวมแห่งปัญหา. สัมมนาวิชาการ.

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิรายุ ทองเข่าอ่อน. (2537). การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์ทรัพยากร

เพื่อการเกษตรในจังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ฉลาดชาย รมิตานนท์. (2527). ผีเจ้านาย. เชียงใหม่ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

_____. (2528). ป่าไม้สังคมเพื่อการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์.

_____. (2534). "ป่าชุมชน ความหมายของป่าและชุมชน". สารคดีปีที่ 7, 78 (สิงหาคม 2534).

_____. (2537). "การจัดการป่าไม้กับการมีส่วนร่วมของประชาชน". ในบทความประกอบ การประชุมวิชาการ เรื่องการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในการจัดการทรัพยากร ป่าไม้.

ฉลาดชาย รมิตานนท์ และคณะ. (2536). รายงานวิจัยเรื่องป่าชุมชนในประเทศไทย :

แนวทางการพัฒนาเล่ม 2 ป่าชุมชนภาคเหนือ : ศักยภาพขององค์กรชาวบ้าน

ในการจัดการป่าชุมชน. เสน่ห์ จามริก และยศ สันตสมบัติ (บ.ก.). กรุงเทพฯ :

สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

จักรสุมาลย์ กมิลสิงห์. (2536). พุทธศาสนากับการเหยียดวรรณะชาติ. วรรณิการ์ พรหมเสาร์

(บ.ก.). กรุงเทพฯ : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

ชรินทร์ พุทธปวน. (2541). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

ชอบ เข้มกลัด และคณะ. (2535). "พลังองค์กรประชาชน : เงื่อนไขการรวมพลังเพื่ออนุรักษ์ป่า"

ในยุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่องานสวัสดิการสังคม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์.

ชูเกียรติ ลีสุวรรณ. (2531). การให้ความรู้ความเข้าใจระดับตำบลในเรื่อง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดลำปาง. (รายงานการวิจัย).

โครงการนำร่องเพื่อจัดระบบการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในระดับจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- ชูเกียรติ ลีสุวรรณ. (2534). "การมีส่วนร่วม". ในเอกสารประกอบการสอนวิชาปรัชญาและหลักการศึกษานอกระบบ. ภาควิชาส่งเสริมการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- _____ (2541). "การมีส่วนร่วม (Participation)" ในเอกสารประกอบการสอนวิชาการศึกษาและพัฒนาโครงการเพื่อสิ่งแวดล้อม. ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูชัย สมितिไกร. (2542). "แนวทางการจัดการพฤติกรรมสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยชุมชน". ในเอกสารประกอบการสอนกระบวนวิชาจิตวิทยาสิ่งแวดล้อม. ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูชีพ ใจมั่น. (2537). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านแพะ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. ปัญหาพิเศษเทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- ชูศักดิ์ วิทยาภัก. (2531). ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในบริเวณลุ่มน้ำแม่ปิงตอนบน กรณีศึกษา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. (รายงานการวิจัย). สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- _____ (2540). "แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในทรัพยากรกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ". ในเอกสารประกอบการสอนวิชานิติศาสตร์วิชาการเมือง. ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไชยวัฒน์ รุ่งเรืองศรี. (2532). SL – MICRO : โปรแกรมทางสถิติสำหรับนักสังคมศาสตร์. ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : ชัยพระเกียรติการพิมพ์.
- ไชยา อุชนะภัย. (2537). การจัดการทรัพยากรป่าไม้แบบพื้นบ้าน : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชาวไทยพื้นราบและชาวไทยภูเขาในภาคเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภูมิศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ดุษฎี อายุวัฒน์ และคณะ. (2535). "การมีส่วนร่วมของชาวบ้าน ในงานวนศาสตร์ชุมชน : กรณีชุมชนบ้านห้วยม่วง". โครงการวิจัยวนศาสตร์ชุมชน. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ดุสิต เวชกิจ. (2535). "การมีส่วนร่วมของประชาชนและการระดมทรัพยากรเพื่อการป่าไม้ชุมชน" ในเอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการป่าไม้ชุมชน เล่มที่ 1 หน่วยที่ 5 สาขาวิชาการส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน้า 207-216, 231-232. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศ์. (2533). แนวทางในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท. หนังสือแปลของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ อันดับที่ 123. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- นาท ตันหวิรุฬห์ และ พูลทรัพย์ สมุทรสาคร. (2538). "แนวทางในการบริหารทรัพยากรและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม". ในวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมและการบริหารทรัพยากร. หน้า 100-101. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- นรินทร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). "กลวิธี แนวทาง วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบบพัฒนาชุมชน". ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (บ.ก.). หน้า 177-205. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- นิวัติ เรืองพานิช. (2528). การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : เฉลิมชาฎการพิมพ์.
- _____. (2530). "หลักการและแนวความคิดของวนศาสตร์ชุมชน". ในเอกสารบรรยายประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรการปลูกป่าระบบวนเกษตร รุ่นที่ 1. กรมป่าไม้ วันที่ 9-20 กุมภาพันธ์ 2530.
- _____. (2533). หลักการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ฝ่ายแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศและดาวเทียม กองจัดการป่าไม้ กรมป่าไม้.
- _____. (2537). การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (ฉบับที่ 2). กรุงเทพฯ : รั้วเขียว.

นำชัย ทนุผล และ สุนิลา ทนุผล. (ม.ป.ป.). พัฒนาชุมชน : หลักการและยุทธวิธี.

ภาควิชาการส่งเสริมการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

บัวเรศ ประไพโย และคณะ. (2538). "รายงานการศึกษาโครงการศึกษาป่าชุมชนประจำปี 2538

เรื่อง การจัดการป่าชุมชนโดยองค์กรในท้องถิ่น : กรณีศึกษา ป่าชุมชนบ้านโสกนาค

ตำบลวังม่วง อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น". ในแนวทางปฏิบัติงานโครงการ

พัฒนาป่าชุมชน (2). ส่วนป่าชุมชน สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้.

หน้า 99-103. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

ปกรณ จริงสูงเนิน. (2538). "ไม้ป่ากับการเกษตรแบบผสมผสานในงานพัฒนาชนบท".

ในรายงานการสัมมนา ณ ห้องประชุม 429 อาคารสุวรรณวาจกสิกิจ เมื่อวันที่

28 เมษายน 2538 สาขาวิชาบริหารการเกษตรและป่าไม้ คณะธุรกิจกาเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้. หน้า 6-10.

ปธาน สุวรรณมงคล. (2527). "สภาพตำบลกับการมีส่วนร่วมของประชาชน : นโยบายและกลวิธี".

ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (บ.ก.).

หน้า 51-99. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.

ประหยัด ปานดี. (2541). "ป่าชุมชน". ในเอกสารประกอบการสอนวิชาการจัดการทรัพยากร

และสิ่งแวดล้อม. ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับ

สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

_____. (2541). "Communities and Forests by Charlie Pahlman".

ในเอกสารประกอบการสอนวิชาชุมชน ทรัพยากรและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม.

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประเวศ วะสี. (2537). บันทึกการสัมมนา เรื่องการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของ

ประชาชนในท้องถิ่น. ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

_____. (2538). "โลกสีเขียว : จิตสำนึกใหม่ของมนุษยชาติ".

ในสถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2538. สมัย อากาศิรมย์ และ เขาวนันท์ เขฎฐรัตน์

(บ.ก.). กรุงเทพฯ : อรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชซิง.

ประสิทธิ์ ประคองศรี. (2531). การวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนชนบทในเชิงระบบ

(แนวคิดและกระบวนการ). ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ปลอดประสพ สุรัสวดี. (2541). "สารจากอธิบดีกรมป่าไม้" ในป่าชุมชน. หน้า 3. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : ส่วนป่าชุมชน สำนักงานส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้.
- ปลื้ม นันถือนุญ. (2536). ความตระหนักและบทบาทที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของ
กรรมการสภาตำบลเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน
ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าอ่าวมหาชัยฝั่งตะวันตกและตะวันออก
จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี. (2533). "พระราชบัญญัติป่าชุมชน ทางรอดป่าไม้ไทย".
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์, 41 (25-31 มีนาคม 2533).
- พงษ์ศักดิ์ จิตรเตชะ. (2540). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ : พื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่โจ้ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่.
การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์
กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7.
กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีระภัทร์ แสงด้วง. (2540). การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
บ้านโป่ง ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. ปัญหาพิเศษ
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ไพบุลย์ สุทธสุภา. (2528). ปัญหาการส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาชนบท.
ภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์. (2532). "การมีส่วนร่วมของประชาชน" ในเอกสารประกอบการฝึกอบรม
หลักสูตรการพัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือด้านป่าไม้. ระหว่างวันที่ 10-28
เมษายน 2532 ณ กรมป่าไม้ กรุงเทพฯ.
- มนัส รวดเร็ว. (2541). การใช้ประโยชน์และการจัดการทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน
ในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยยอด จังหวัดน่าน. การค้นคว้าแบบอิสระ
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- มนัส สุวรรณ. (2525). มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- _____ (2531). การให้ความรู้ความเข้าใจระดับตำบลในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดน่าน. (รายงานการวิจัย). โครงการนำร่องเพื่อจัดระบบการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- _____ (2532). ระเบียบวิธีการวิจัยทางภูมิศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไอเอสพรีนติ้งเฮ้าส์.
- _____ (2539). นิเวศวิทยาของมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไอเอสพรีนติ้งเฮ้าส์.
- มลฤดี อภิโกมลกร. (2541). ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความหลากหลายทางชีวภาพ : กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลแม่เม็ก อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มุกดา สุขสมาน. (2538). ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มูลนิธิโลกสีเขียว. (ม.ป.ป.). ดินและป่าไม้. กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- ยศ สันตสมบัติ. (2534 ก.). ป่าชุมชน : มิติหนึ่งของการเลือกในการพัฒนา. เอกสารประกอบการประชุมเวทีชาวบ้าน' 34.
- _____ (2534 ข.). "สิ่งแวดล้อมและป่าชุมชน". ในภูมิปัญญาชาวบ้านกับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมและการพัฒนาชนบท. หน้า 29 - 32. เอกสารการสัมมนาทางวิชาการเมื่อวันที่ 26 - 28 มีนาคม 2534 ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาป่าชุมชน. กรุงเทพฯ : ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- เยาวลักษณ์ อภิชาติวัลลภ. (2531). "เอกสารสัมมนาวิชาการการประยุกต์ความรู้ทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์". ในการวิเคราะห์ปัญหาทรัพยากรป่าไม้ คนกับป่าไม้ : สถานการณ์ปัญหาและอนาคต. สถาบันวิจัยทางสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รณสิทธิ์ มณีไธย. (2535). ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับลักษณะการใช้ประโยชน์ป่าไม้
ของราษฎรบ้านโนนศรีสวัสดิ์ ตำบลคงมูล อำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์.
คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัชดา ฉายสวัสดิ์. (2533). "ป่าชุมชน : สิทธิครอบครองของชาวบ้านมีบ้างไหม". ทางใหม่.
4 (มีนาคม - เมษายน 2533) : 14.
- วราพรรณ ศรีสุพรรณ. (2536). "หลักการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน".
ในความขัดแย้งและทางออกของการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม.
หน้า 321-322. การประชุมวิชาการประเพณีครั้งที่ 3 (19-21 พฤษภาคม 2536)
ระหว่างมหาวิทยาลัยมหิดลและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาวิน. (2531). การพัฒนาชนบทไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.
- วิยุทธ์ จำรัสพันธุ์. (2335). วัฒนธรรมกับการจัดการป่าชุมชนเพื่อความหลากหลาย
ทางชีวภาพ. ในการสัมมนาวิชาการเรื่องวัฒนธรรมกับความหลากหลายทางชีวภาพ.
หน้า 58. ภาควิชาสังคมวิทยากับมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิยุทธ์ จำรัสพันธุ์ และคณะ. (2535). รายงานการวิจัยเรื่องการจัดการป่าชุมชน
โดยองค์กรในท้องถิ่น. โครงการวิจัยวนศาสตร์ชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2535). การบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ :
บทบาทขององค์กรในท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ และคณะ. (2531). รายงานการวิจัย เรื่องบทบาทขององค์กรท้องถิ่น
ที่มีต่อการบริหารและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา
จังหวัดอุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วีรพรรณ กาญจนะจิตรา. (2529). การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ :
ฝ่ายตำราและอุปกรณ์การศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วีระพล ทองมา. (2538). การวิเคราะห์ปัญหาในการส่งเสริมเกษตร. เชียงใหม่ :
ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

- ศราวุฒิ อรุณกิจ. (2540). การมีส่วนร่วมในกิจกรรมป่าชุมชนของชาวบ้านปล้องเหนือ ตำบลปล้อง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ. ปัญหาพิเศษวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ศรีเพ็ญ ดุรงค์เดช. (2539). "หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน".
ใน 100 ปีกรมป่าไม้ 2539. หน้า 121-129. เชียงใหม่ : นันทกานต์กราฟฟิคการพิมพ์.
- ศลิษา พิงแสงแก้ว. (2537). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้.
วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศุภยficiกอบรวมวณศาสตร์ชุมชนแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2541).
เอกสารประกอบการฝึกอบรมด้านวนศาสตร์ชุมชน.
- _____ (2542). รวมบทความป่าชุมชน. เอกสารประกอบงานสมัชชาป่าชุมชนภาคเหนือ
วันที่ 14-15 มกราคม 2542 ที่ป่าชุมชนบ้านทุ่งยาว ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมือง
จังหวัดลำพูน.
- สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ. (2540). การพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรชาวบ้าน.
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- สมศักดิ์ กองอินทร์. (2540). รูปแบบการอ้างสิทธิ์ในทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน
ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ : กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติแม่อิง อำเภอฮอด
จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมศักดิ์ สุขวงศ์. (2533). "หลักวนศาสตร์ชุมชน". ในวนศาสตร์ชุมชน สำหรับเจ้าหน้าที่
ส่งเสริมป่าไม้. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.
- สันธิฐิตา กาญจนพันธ์. (2534). ศักยภาพของชุมชนในการอนุรักษ์ป่า : กรณีศึกษา
ภาคเหนือตอนบน. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องการวางแผน
พัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทศวรรษนี้ (2531 - 2540). ณ โรงแรม
เวียงอินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย วันที่ 23 - 26 ตุลาคม 2534.
- สันติ พัฒนาศักดิ์. (2539). การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์ป่าชุมชน
บ้านตลาดขี้เหล็ก ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่.
การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- สากล สถิติวิทยานนท์. (2532). ภูมิศาสตร์ชนบท. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเอสพรีนติ้งเฮาส์
- สิทธิชัย เสรีสงแสง. (2535). ทศนคติและแรงจูงใจของครูและคณะกรรมการต่อการมีส่วนร่วม
ในการพัฒนาป่าชุมชนของคณะครูและคณะกรรมการ : กรณีศึกษา เฉพาะครู
และราษฎรหมู่บ้านวังจานและหมู่บ้านทุ่งแค ตำบลบ้านโคก อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบูรณ์. (รายงานการวิจัย). สำนักงานป่าไม้เขตนครราชสีมา กรมป่าไม้.
- สุคนธ์ แก้วนันทา. (2541). การศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันรักษา
ทรัพยากรป่าไม้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสาละวิน
จังหวัดแม่ฮ่องสอน. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุจินต์ เคาวิกุล. (2527). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน : ศึกษากรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวด
หมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี พ.ศ.2527.
วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพงศ์ ฉวีภักดิ์. (2541). ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
ในท้องที่อำเภอปางง จังหวัดลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิทยาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุรินทร์ สุริยวงศ์. (2536). การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านทุ่งยาว
อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. ปัญหาพิเศษเทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต
สาขาส่งเสริมการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- สุริยัน มูลสาร. (2534). "ป่าไม้กับมนุษยชาติ". วนสาร, 4 (ตุลาคม - ธันวาคม 2534) : 49.
- สุรียา ยี่ขุน. (2537). "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในระบบ
ป่าชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลศรีละกอ อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา".
ข่าววิจัยการศึกษา, 17 (มิถุนายน - กรกฎาคม 2537) : 27 - 31.
- เสน่ห์ จามริก. (2527). "นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา
ปัจจุบันของประเทศไทย". ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.
หน้า 6-27. ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (บ.ก.). กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.

- เสน่ห์ จามริก และคณะ. (2536). รายงานวิจัยเรื่องป่าชุมชนในประเทศไทย : แนวทางการพัฒนา เล่ม 1 ป่าฝนเขตร้อนกับภาพรวมของป่าชุมชนในประเทศไทย.
 เสน่ห์ จามริก และ ยศ สันตสมบัติ (บ.ก.). กรุงเทพฯ : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- เสน่ห์ จามริก และ ยศ สันตสมบัติ. (2534). "โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการป่าชุมชน : แนวทางและข้อเสนอแนะเบื้องต้น". ในภูมิปัญญาชาวบ้านกับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมและการพัฒนาชนบท. หน้า 133-146. เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ เมื่อวันที่ 26-28 มีนาคม 2534 ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2539). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544). เอกสารประกอบการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : รุ่งเรืองการพิมพ์.
- อดิณ รพีพัฒน์ และคณะ. (2537). คู่มือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่องานพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุทัย ดุลยเกษม (บ.ก.). ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อโนทัย เพ็ญรงค์ชล. (2540). ความต้องการในการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง. ปัญหาพิเศษวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการเกษตรและป่าไม้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อานันท์ ปันยารชุน. (2539). "มองสิ่งแวดล้อมไทยทศวรรษหน้า ปัญหาไม่ต่างจากวิกฤตจระจร". กรุงเทพธุรกิจ, (10 กรกฎาคม 2539) : 4.
- _____. (2541). "ธรรมรัฐกับการจัดการป่าไม้ไทยให้ยั่งยืน". ในป่ากับชุมชน. หน้า 4. ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชนแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง. (2522). คำบรรยายลักษณะวิชา ทฤษฎี และหลักการพัฒนาชุมชน 2. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุทิศ ภูมิอินทร์. (2533). "สถานการณ์ป่าไม้ในปัจจุบัน". ในสิ่งแวดล้อม'33, (20 – 21 มกราคม 2533) : 11-20. สุรพล สุตารา ปริญญา นุตาลัย และธงชัย พรรณสวัสดิ์ (บ.ก.). กรุงเทพฯ : พันนี้พับลิชชิ่ง.
- อุทุมพร จามารมาน. (2531). การวัดผลและประเมินผลการเรียนระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พันนี้พับลิชชิ่ง.

- อุไรวรรณ ตันกิมยง. (2533). "เหมืองฝายเพื่อการพัฒนาชุมชนและนิเวศสู่ความยั่งยืน".
 ในเอกสารประกอบการประชุมสมัชชาวิชาการประจำปี 2536 เรื่องสิทธิชุมชน :
 การกระจายอำนาจจัดการทรัพยากร.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2541). ภูมิปัญญาชาวบ้าน : วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้แก้ปัญหา
 ของชาวบ้านไทย. กรุงเทพฯ : มุลนิธิภูมิปัญญา.
- เอนก นาคะบุตร. (2536). คน กับ ดิน น้ำ ป่า จุดเปลี่ยนแห่งความคิด. กรุงเทพฯ :
 สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- อำนาจ คอวนิช. (2525). ป่าไม้กับการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : สมาคมป่าไม้แห่งประเทศไทย.
 _____ (2527). แนวทางพัฒนาป่าเอกชน-ป่าชุมชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ :
 สมาคมป่าไม้แห่งประเทศไทย.
- _____ (2528 ก.). วนศาสตร์ชุมชน. กรุงเทพฯ : บริษัทลิฟวิ่ง จำกัด.
- _____ (2528 ข). "แนวทางการพัฒนากิจกรรมป่าชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชน". วนกรปีที่ 7,
 22 (กันยายน – ตุลาคม 2528).
- Blaikie, Piers and Hauold Brookled. (1987). Land Degradation and Society.
 Loudon and New York : Methuen.
- Cohen, John M. and Uphoff, Norman T. (1977). Rural Development Participation :
 Concepts and Measures for Project Design, Implementation and Evaluation.
 New York : The Rural Development Committee Center for International
 Studies, Cornell University.
- Dasman, R.F. (1976). Environmental Conservation. 4 th Edition. New York : Wiky.
- De Ceara. (1986). "Land tenture and Agroforestry in the Dominican Rebulic".
 Social Forestry Network Paper 3 d, overseas Development Institute.
- Diller, O.D. (1965). "Our Forest Resources". In Consenation of Natural Resources.
 pp 199-214. 3 rd Edition. Edition by Guy-Harold Smith. New York : Wiky.
- Dixon, John A. and William, Easter K. "Integrated Watershed Management :
 An Approach to Resource Management". In Watershed Resources
 Management. Eastar K. William, John A. Dixon and Maynard,
 M. Hufschmidt, eds. Boulder : Westview Press.

- Erwin, William. (1976). **Participation Management : Concept, Theory, and Implementation**. Atlanta : Georgia State University.
- Gibbs, Christopher J.N. (1986). "Institutional and Organizational Concerns in Upper Watershed Management". **Watershed Resources Management**. n.p.
- Hawky, Amoe. (1950). **Human Ecology. A Theory of Community Structure**. New York : The Ronald Press Company.
- Hoare, Pèter W. C. (1986). "The Role of Extension : A Northern Thailand Watershed Case Study". **Watershed Resource Management**. n.p.
- Keith, Davis. (1972). **Human Behavior of Work-man Relations and Organization Behavior**. New York : Me Crow-Hell Book Co.
- Lynch, Owen J. and Alcom, Janis B. (2535). การดูแลป่าของชาวบ้าน การยอมรับในสิทธิการมีส่วนร่วมและความสามารถในการจัดการของชาวบ้านในเขตป่าสงวน. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Miller, G. Tyler. (1997). **Environmental Science : Working with the Earth**. 6 th. California : Wadsworth Publishing Company.
- Per-Olove., and Howe, C.W. (1979). **Natural Resource Economics**. New York : Wiley.
- Rambo, Terry A. (1984). **An Introduction of Human Ecology : Research on Agricultural Systems in Southeast Asia**. East – west Environment and Policy Institute and University of the Philippines at Los Bonos.
- Stavenhagen. R. (1970). "Marginality, Participation Agrarian Sturcture in Latin America". In **Bulletion of the International Institute of Labour Studies**.
- Thailand Development Research Institute. (1990). **Industrializing Thailand Its Impact on The Environment**. The 1990 TDRI – Year – End Conference, Bangkok.
- Tuan, Yi – Fu. (1971). **Man and Nature**. Commission on College Geography Resource Paper.
- United Nations. (1978). **Popular Participation in Decision Making for Development**. New York : United Nation Publication.
- White, Alastair T. (1982). **Why Community Participation**. United Nations Children' Fund.